

Z navzočo zbirko sta avtorja odprla literarnozgodovinsko interesirani publiki vpogled v staro sumersko in akadjsko poezijo, pri tem sta pa odkrila tudi marsikak zgodovinsko in pravnozgodovinsko važen podatek.

V. Korošec

F. R. Kraus, Ein Edikt des Königs Ammi-saduqa von Babylon. *Studia et Documenta ad Iura Orientis Antiqui pertinentia.* Vol. V. XVI + 260 str., 4 fotografski posnetki.

F. R. Kraus, sedaj profesor za asiriologijo na nizozemski univerzi v Leidenu, objavlja besedilo obširnega odloka, ki ga je izdal četrti Hammurabijev naslednik Ammizaduga (1582—1562). Z njim je odpustil zasebnikom različne dolgove, obenem je raznim skupinam prebivalcev Babilonije prav tako črtal njihove zaostanke. Objavljeno besedilo je F. R. Kraus obširno komentiral, pri čemer je uporabljal tudi bogato listinsko gradivo iz stare babilonske dobe. Pisatelj je dovršil s tem delo, ki daje dragocen vpogled v gospodarske in družbene razmere Babilonije za časa Hammurabijevih naslednikov. Obžalovati je le, da tudi to besedilo ni ohranjeno v celoti; izgubljen je predvsem tudi uvod, ki je najbrž vseboval vsaj nekaj podatkov o uvedbi in namenu teh predpisov.

Krausova rekonstrukcija besedila se opira na besedilo, ohranjeno na plošči Ni(ppur) 632, ki jo je leta 1941 našel v zbirki muzeja za Stari vzhod v Carigradu. Pred njegovo najdbo je bilo znano znatno bolj poškodovano besedilo, ki ga je po plošči Britanskega muzeja, št. 78259, prvi objavil leta 1914 pokojni angleški asiriolog Stephen Langdon. Že leta 1915 je poljski asiriolog Moses Schorr spoznal, da gre za odpust dolgov, in je ta ukrep imenoval babilonsko seisahtejo po zgledu znane Solonove seisahtije (*Eine babylonische Seisachtie aus dem Anfang der Kassitenzeit*). Besedilo je leta 1939 dopolnil še C. J. Gadd (London). Mimogrede naj omenimo, da F. R. Kraus ne uporablja besede seisahteja.

Kraus se ne omejuje na obdelavo in razlago besedila samega, ampak v zvezi z njim razpravlja o mnogih sorodnih problemih, tako o oblikah vladarskih ediktov, o gospodarskem poslovanju babilonskega dvora (»palačex«), o vrstah in oblikah posojil, o zakupnikovih dajatvah v Babilonu, o zaslužnjenu dolžnikov.

S svojo edicijo Ammizadugovega edikta je F. R. Kraus pomembno obogatil zbirko prevedenih starobabilonskih virov, hkrati tudi objasnil mnogo podrobnih pravnozgodovinskih problemov te dobe.

V. Korošec

M. E. L. Mallowan, Twenty-five Years of Mesopotamian Discovery. Published by the British School of Archaeology in Iraq. 1956. 8°, 81 str. z ilustracijami in zemljevidom.

Leta 1932 so v Londonu ustanovili British School of Archaeology in Iraq, ki ima velike zasluge za pospeševanje britanskih arheoloških izkopavanj v Mezopotamiji. Vsako leto izdaja dva zvezka (spomladi in jeseni) revije Iraq, v katerih so poročila o novih izkopavanjih in tudi objavljeni važnejši novi napisi. Za srebrni jubilej te pomembne ustanove je njen direktor, ugledni arheolog prof. M. E. L. Mallowan, objavil lepo pregledno poročilo o uspehih njenih izkopavanj. Prvo izkopavanje je bilo leta 1932 pri griču Arpačijah, kakih 6 km vzhodno od Tigrisa in Niniv. Tu so prodrli do najstarejše plasti človeških naselbin, ki je bila starejša kakor najstarejša doslej znana El Obeidska kultura v južni Mezopotamiji. O pisavi še ni sledu, najdena pa je bila keramika, enaka keramiki v Tell Halafu in Samarru.

Prebivalstvo se je ukvarjalo s poljedelstvom in živinorejo; bilo je podjetno in preudarno. Obrtniški izdelki so dosegli pomembno višino. Avtor ugotavlja tudi nekaj sledov obstoječe občinske organizacije (ostanki cest, upravnege poslopja).

V letih 1934—1937 so izkopavali Chagar Bazar v zgornji dolini reke Habur. Tu vodijo sledovi od najstarejših naselbin do let 2000—1400. Iz tega časa, ko se